

حضور در حرم به ما آرامش می‌دهد

استاد حوزه علمیه
حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسین مومنی

ما در دنیا به تکیه‌گاه و پشتوانه نیاز داریم. برخی افراد، امور مادی را به عنوان تکیه‌گاه انتخاب می‌کنند اما وقتی آن را به دست می‌آورند و به دستاوردهای مادی می‌رسند، نه تنها احساس شادی و نشاط ندارند، بلکه این تنعمات مادی حتی باعث غم و اندوهشان می‌شود. یابری مثال ازدواج می‌کنند اما غم‌ها خلاصی نمی‌یابند یا به مقام و قدرت می‌رسند اما نه تنها آرامش و بهجت برایشان به ارمغان نمی‌آورد، بلکه اندوه را هم نصیبشان می‌کند. تنها چیزی که رافع غم و اندوه انسان است، ارتباط با خدا و در مرحله دوم، ارتباط با آن‌هایی است که قرآن حکیم واسطه بین خلق و خالق معرفی‌شان می‌کند، یعنی ائمه معصومین^(ع). چنان‌که قرآن کریم می‌فرماید: «وابتغوا الیه الوسیله»^(۱)، یعنی برای تقرب به خدا متوسل به وسیله شوید که حضرت معصومین^(ع) ذیل این آیه فرموده‌اند: «این وسیله ما اهل بیت^(ع) هستیم». در دعای توسل هم مکرر می‌گوییم: «یا وجیها...! اشفع لنا عندا...».

زیارت یعنی در محضر امام بودن

باید توجه داشت ائمه^(ع) در نزول رحمت به بندگان، واسطه هستند. اگر می‌خواهیم در مسیر قرب به خداییش برویم، باز هم ائمه^(ع) واسطه هستند و رضای خدا وابسته به رضای آن‌هاست. لذا باید به طور مستمر خود را در محضر ائمه معصومین^(ع) قرار دهیم که اسم این در محضر بودن، زیارت است. زیارت یعنی حضور زائر در محضر زیارت‌شونده و این در حیات و بعد از حیات آن حضرات، صادق است و فرقی نمی‌کند. در میان اهل بیت^(ع)، زیارت امام حسین^(ع) از همه ائمه^(ع) بالاتر است و همه ائمه^(ع) به آن توصیه کرده‌اند و بعد از آن، بالاترین زیارت متعلق به حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) است.

شروط زیارت با معرفت

پیامبر از ایشان با عنوان با معرفت یعنی پاره تن نام می‌برد و می‌فرماید: «هیچ غم زده‌ای را زیارت نمی‌کند، مگر آنکه خدای عزوجل غبار غم را از خاطرش برطرف می‌کند و هیچ گناهکاری [او را زیارت نمی‌کند] مگر آنکه خدا گناهانش را می‌آمرزد». البته زیارت باید با معرفت یعنی مشتمل بر چهار شرط باشد: نخست علم و اعتقاد به اینکه این آقا امام است و ما را می‌بیند و می‌شنود، دوم اطاعتش واجب است، یعنی امر و نهی‌اش امتثال و اجتناب دارد، سوم غریب و چهارم شهید است. با این چهار شرط زیارت با معرفت می‌شود.

وصف پدر از زبان پسر

امام رضا^(ع)، پیامبر^(ص) و امام جواد^(ع) وعده داده‌اند هر که علی بن موسی الرضا^(ع) را زیارت کند، هم و غمش برطرف می‌شود. از حضرت رضا^(ع) است که امام همچون دوستی است که هیچ‌گاه شما را تنها نمی‌گذارد. امام مثل مادر غمخوار برای طفل شیرخوار است و در همه ابتلائات، پناه شماست. در زیارت جوادیه^(ع) آقا جواد الاثمه^(ع) برای امام رضا^(ع) انشا کرده‌اند. ایشان علی بن موسی الرضا^(ع) را با سه ویژگی معرفی و بیان می‌کنند: سلام بر امام رؤف، رؤف یعنی فوق تصور مهربان بودن. سلام بر کسی که باعث شادی قلب است و سلام بر کسی که هم و غم از دل انسان بیرون ببرد و هر چه نیاز دارد، در اختیار او قرار دهد. ائمه^(ع) این‌ها را به ما یاد داده‌اند، لذا مگر می‌شود ما مهمان امام رضا^(ع) بشویم و ایشان ما را دست خالی روانه کنند؟ اصلا می‌شود معرفت نداشته باشیم و به حرم امام رضا^(ع) برویم؟ حضور در حرم موضوعیت دارد. حتی به قدریک نگاه ما را مورد عنایت امام رضا^(ع) قرار می‌دهد. امروز ما نیازمند آرامش هستیم و نگاه به حرم که روضه‌ای از روضه‌های بهشت است، ما را آرام می‌کند. با حضور در حرم در بهشت قرار می‌گیریم و آرامش ما تأمین می‌شود.

نهج البلاغه جوانان

نهج البلاغه یکی از پربارترین منابع دین اسلام است و بسیاری از مسائل و نیازهای افراد در سن جوانی و نوجوانی را پاسخ می‌دهد. مؤسسه بوستان کتاب، جلد اول کتاب «نهج البلاغه جوانان» (تاریخ به روایت امام علی^(ع))، اثر محمد حسین دانشوند را چاپ و منتشر کرده است. این اثر تلاشی است برای کم‌کردن فاصله میان نسل جوان و گنجینه ارزشمند منابع شیعی. مؤلف می‌نویسد: در کتاب «نهج البلاغه جوانان»، راهکار دیگری را برای مسئله و مشکل مطرح شده توسط رهبری اجرا کرده است. در این روش، تک‌تک قسمت‌های نهج البلاغه از یکدیگر جدا شده و با نظمی هدفمند در کنار هم چینش شده‌اند؛ طوری که متنی یک‌دست ایجاد شده است. برای مثال امام علی^(ع) در خطبه‌ای، قانونی را قانون الهی ذکر می‌کنند و در نامه‌ای استنناات این قانون را بیان می‌کنند.

علاوه بر «چینش نو و ترجمه روان»، سعی شده است هر توضیحی که برای فهم بهتر عبارات نهج البلاغه نیاز است، در قالب پاروکی ذکر شود. علاوه بر این در جای جای کتاب، از تحلیل‌های امام^(ع) و رهبر معظم انقلاب برای ارائه فهم عمیق‌تر نهج البلاغه نیز استفاده شده است. آخرین مزیت قابل ذکر این اثر عبارت است از «اول شخص بودن راوی کتاب». روشی که در کتاب «علی از زبان علی^(ع)» توانسته است مخاطبان زیادی را با خود همراه کند و واسطه‌های میان خواننده و امام علی^(ع) را از میان بردارد. به همین دلیل در این اثر هم از این روش استفاده شده و با ایجاد آغاز و انتهای داستانی و روای اول شخص، سبکی داستانی به کتاب داده شده است.

این کتاب در ۱۳ بخش تألیف شده است؛ بخش اول «نهج البلاغه از نگاه مقام معظم رهبری» و بخش دوم «سراغاز» و... نویسنده در بخش سوم با عنوان «میوه ممنوعه» آفرینش انسان، امتحان اهل بهشت با خلقت انسان و امتحان انسان به وسیله شیطان را بررسی می‌کند.

چهارمین بخش با عنوان «بعثت پیامبران» ادامه بعثت پیامبران پس از آدم^(ع)، امتحان بندگان به وسیله بعثت پیامبران، سرگذشت برخی از پیامبران و توصیف عصر جاهلیت عرب را مورد تأکید قرار داده است.

«ظهور اسلام»، عنوان پنجمین بخش از کتاب حاضر است؛ بخش ششم با عنوان «پس از آخرین رسول» عقیدت جامعه اسلامی پس از وفات رسول خدا^(ص)، مواجهه با فتنه‌های سقیفه و غصب خلافت و شهادت دختر رسول خدا^(ص) را بررسی می‌کند و بخش هفتم به تشریح «بازگشت حق به حق دار» (بیعت با بنی‌امیه) اختصاص دارد. در بخش هشتم با عنوان «فتنه مجاهدان زیاد» (ناکبتین) لشکرکشی ناکبتین به بصره، تحلیل شخصیتی طلحه و زبیر و آخرین تلاش‌ها برای جلوگیری از وقوع جنگ جمل تبیین شده و نویسنده در بخش نهم با عنوان «فتنه فسادطلبان شامی» (قاسطین)، تحلیل شخصیتی مردم شام، پاسخ به تهدیدات معاویه، اتمام حجت با معاویه و مقدمات شروع جنگ با شامیان را بررسی کرده است. «فتنه عابدان نادان» (مارقین)، عنوان دهمین بخش از کتاب مذکور است. بخش یازدهم با عنوان «گزینه تحمیلی» (فتنه مصر)، مقابله با دستگاه تبلیغاتی معاویه به شهرهای عراق را به رشته تحریر درآورده است.

در دوازدهمین بخش از کتاب حاضر که با عنوان «دنیای پس از من» تألیف شده، ضمن بیان نمای کلی از دوران حکومت حضرت شکایت از مردم به رسول خدا^(ص)، آخرین وصیت‌های حضرت، عدالت در قضا، قاتل خود، پیشگویی آینده (فتنه بنی‌امیه، حکومت مروانین، زوال بنی‌امیه، آینده شهر کوفه، آینده شهر بصره، عاقبت کار خوارج و آخرالزمان) مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در سیزدهمین و آخرین بخش از این اثر که با عنوان «پیوست» نگاشته شده، مباحث و ویژگی‌های آفرینش هستی، داستان آفرینش جهان و عبرت از آفرینش، تبیین شده است.

شهرخبر
SHAHIRANEWS.IR
۱۴
۱۳۹۷ خرداد ۱۳
شماره ۳۳۳

۱۴

امام رضا^(ع)، در روایات بی‌شمار، فضایل حضرت زهرا^(س) را شرح داده‌اند

مادری که نورش برتر از ماه بود

حمیده ذاکری احوالاتش است: وقت بیرون آوردن پرچم عز و نصب سباهی به درود بیوار خانه، وقت خیر کردن اهالی محل و روشن کردن سماور روضه، وقت نشستن پای منبر حاج آقای روضه خوان و ریختن اشکی در عزای مادر سادات. ۱۳ جمادی الاول (به روایت ۷۵ روز پس از رحلت پیامبر اکرم^(ص)) سالروز شهادت حضرت ام‌الانامه فاطمه زهرا^(س) است. سالروز آماده کردن رخت عز و مهیا شدن برای برپا کردن خیمه عزای زهرای مرضیه^(س)؛ خیمه‌ای که ما مشهده‌ی‌ها از قدیم‌الایام بر گرد حرم مطهر علی بن موسی الرضا^(ع) به یاد مادر گرمی‌شان برپا می‌کنیم؛ مادری که پرداختن به شأن و مقام با عظمتش و بیان فضایل و کراماتش، بخش برجسته‌ای از معارف و سیره ائمه اطهار^(ع) به خصوص امام هشتم شیعیان است. این امام بزرگوار در روایات متعددی از مادر بزرگوارشان سخن گفته‌اند که در ادامه برخی سخنان ایشان را مرور می‌کنیم.

نامی که سیر آتش بود

حضرت زهرا^(س) مرضیه^(س) را امروز شاید ما با نام‌ها و القاب متعدد بخوانیم اما نام اصلی‌شان فاطمه بود و با توجه به فضایل و ویژگی‌های متعددی که داشتند، برای آن حضرت القاب بسیاری در منابع اسلامی ذکر شده است. از جمله: زهرا، صدیقه، محدثه، بتول، منصوره، طاهره، زکیه، مبارکه، راضیه، مرضیه، سیده نساء العالمین و ام‌اینها. آری، نامش فاطمه بود؛ نامی که در تفسیر و توضیح حضرت امام رضا^(ع) در روایتی از جده‌اش این‌گونه فرموده‌اند: «نام دخترم را فاطمه نهادم؛ زیرا خداوند او و محمدان او را از آتش جهنم جدا و دور نگه داشته است... همچنین در حدیث دیگری از امام رضا^(ع) که نزدیک به همین مضمون از پیامبر نقل شده، آمده است: «نام او را فاطمه نهادم تا او و فرزندانش از آتش دوزخ حفظ و در امان باشند».

مادری که صالحه بود

عالم آل محمد^(ع) در حدیثی به نقل از پیامبر^(ص) عبارت «افضل نساء اهل الارض» و «سیده نساء العالمین» را برای حضرت زهرا^(س) به کار برده‌اند که نشان از بزرگی ایشان در تمام اهل زمین و برتری ایشان بر همه زنان جهان است. همچنین ایشان در روایتی دیگر در وصف مادرشان چنین فرموده‌اند: «کانت لنا ام صالحه؛ برای ما مادری صالحه بود» (الطرائف، ص ۲۵۲). این امام بزرگوار در روایتی دیگر نور حضور مادرشان را برتر از نور ماه دانسته‌اند. در این خصوص از شیخ صدوق نقل می‌خوانیم: حضرت رضا^(ع) در ضمن حدیث طولانی فرموده‌اند: «فاطمه همواره چنین بود که چون هلال ماه رمضان طلوع می‌کرد، نور او بر نور هلال، غالب می‌آمد و در نتیجه هلال ناپدید می‌گشت اما هنگامی که فاطمه غایب می‌شد، هلال ماه مبارک، ظاهر و آشکار می‌شد» (فضائل شهر رمضان و بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۵۶).

زنی که مانند نداشت

حضرت رضا^(ع) از پدران بزرگوار خود از حضرت علی^(ع) نقل می‌کنند که پیامبر خدا^(ص) به من فرمود: ای علی! عده‌ای از بزرگان قریش، مرا درباره ازدواج فاطمه، سرزنش کرده و گفتند فاطمه را از تو خواستگاری کردیم، او را از ما دریغ داشتی و به همسری علی درآوردی. به آن‌ها گفتم: به خدا سوگند! من از پیش خود در این باره مخالفت نکردم و به نظر شخصی، او را به ازدواج علی درنیاوردم، بلکه خداوند با ازدواج شما مخالفت و با ازدواج علی موافقت فرمود. جبرئیل بر من نازل شده، گفت: ای محمد! خداوند عزوجل می‌فرماید: اگر علی^(ع) را نمی‌آفریدم، روی زمین کفو و هم‌شانی برای دخترت فاطمه یافت نمی‌شد. نه فقط امروز که از زمان آدم تا انقراض عالم، فاطمه کفوی نداشته است و نخواهد داشت. (مسند الرضا، ج یک، ص ۱۴۱، حدیث ۱۷۷).

نام متبرکی، هم حواری اندوه

نامش فاطمه است؛ نامی متبرک با القابی متبرک‌تر اما برای ما شیعیانش همه این نام‌ها یک رنگ دارد؛ رنگ غم؛ رنگ مرقدی که در تاریخ گم شده است و جز اولاد مبارکش، نشانش را نمی‌دانند. این نقلی است که بسیاری از علمای دین گفته‌اند: به‌ویژه که حضرت فاطمه^(س) توصیه و سفارش بر مخفی ماندن محل دفن خود داشته‌اند. با این وجود از چهار مکان به عنوان مرقدا احتمالی این بانوی بزرگ یاد شده است: روضه پیامبر، خانه حضرت زهرا^(س)، قبرستان بقیع و خانه عقیل. در این میان روایتی از امام رضا^(ع) وجود دارد که دفن حضرت زهرا^(س) را در خانه خودشان محتمل‌تر نشان می‌دهد. شیخ صدوق^(ع) نقل کرده است که احمد بن محمد بن ابی نصر می‌گوید: از حضرت ابوالحسن، علی بن موسی الرضا^(ع) درباره قبر حضرت فاطمه^(س) پرسش کردم، حضرت فرمود: «آن حضرت در خانه خود به خاک رفت، پس چون بنی‌امیه مسجد را توسعه دادند، آن خانه هم جزو مسجد شد» (عیون اخبار الرضا، ج یک، ص ۳۱).

روشنا

حضرت فاطمه^(س)! الزَّم رَجُلَهَا، فَإِنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ أَقْدَامِهَا. وَ الزَّم رَجُلَهَا فَمَمَّ الْجَنَّةَ. (کنز العمال، ج ۱۶، ص ۴۶۲، ح ۴۵۴۴۳)

همیشه در خدمت مادر و پایبند او باش؛ چون بهشت زیر پای مادران است و نتیجه آن، نعمت‌های بهشتی خواهد بود.

قطره قطره جمع گردد اما به چه بهایی؟

با این پنج صفت ناپسند دارایی کسب نکنیم

ریحانه عامل نیک| بسیاری از باورهای عامه و اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های رایج بین ما بر اساس پیشینه‌ای کهن‌اند که برگرفته از تجربیات آزموده و چشیدن طعم تلخ و شیرین روزگار است که در فرهنگ عامیانه و رایج مردمی ما مانده‌اند و بسیاری از آن‌ها چندان هم بیراه نیستند و خوب است با آشنایی با این موارد و به قول معروف ملول شدن از دیگران زندگی خود را بیمه کنیم. یکی از مواردی که بسیار به ما گوشزد می‌شود، بحث مدیریت اموال و تنظیم موارد مالی است. در دین ما کوشش برای معاش هم‌رده جهاد قرار گرفته است و پیامبر اکرم^(ص) هر فرد تئیل و بی‌کاری را نکوش می‌کردند. ائمه اطهار^(ع) در کنار همه این توصیه‌ها برای کسب درآمد حلال نکات ظریفی را برای ما به جای گذاشته‌اند. اینکه مثلا دچار حب دنیا و طمع و مال اندوزی نشویم و دست بخل زندگی اهل و عیالمان را سخت و دشوار نکنند. در این باره امام مهربان و رؤف ما، ولی نعمتان امام رضا^(ع)، می‌فرمایند از پنج صفت دوری کنیم؛ چون اگر این صفات موجب مال اندوزی شوند، ناپسندند. حضرت فرمودند: سرمایه جمع نمی‌شود، مگر کسی که دارای پنج خصلت مذموم باشد:

چنین کنند بزرگان

حرص و طمع

آرزوی دراز

بریدن از خویشان و قطع صلح رحم

دادن دنیا بر آخرت

بخل زیاد

احکام

قبله است، نماز بخوانید و در صورت شک و وسعت وقت، نماز را باید به چهار سمت بخوانید و در تنگی وقت به میزانی که فرصت دارید. **پرسش:** خواهش می‌کنم حکم نماز خواندن در قطار، هواپیما و کشتی را بیان کنید. **پاسخ:** نماز در این وسایل نقلیه اشکال ندارد ولی به هنگام تغییر قبله در نمازهای واجب، باید در صورت امکان با چرخیدن جهت قبله را حفظ کنید، البته در حال چرخیدن باید از قرائت یا ذکر سکوت کنید.

می‌توانند نماز را پس از پیاده شدن از هواپیما بخوانند، نماز در هواپیما کفایت می‌کند یا باید تأخیر بیندازند و در صورتی که نماز را در آن حال خواندند و پیش از اتمام وقت نماز پیاده شدند، اعاده نماز لازم است یا نه؟ **پاسخ:** با تمکن از استقرار و استقبال قبله، نماز صحیح و مجزی است، بلکه جهت درک فضیلت اول وقت افضل است. **پرسش:** در هواپیما به چه سمتی باید نماز بخوانیم؟ **پاسخ:** اگر نتوانید - ولو با سؤال از مأموران داخل هواپیما- قبله را مشخص کنید، به هر سمتی که گمان دارید سمت

حکم نماز در حال حرکت مطابق نظر آیت‌ا... خامنه‌ای

پرسش: در برخی موارد، زائران بیت... الحرام یا سایر مسافران، وقت نماز در هواپیما هستند، با توجه به این‌که نماز در هواپیما معمولاً مانع استقرار و طمأنینه نیست، در صورتی که سایر شرایط، مثل قیام و قبله و رکوع و سجود مراعات شود، آیا در صورت علم یا احتمال این‌که پیش از اتمام وقت نماز به مقصد می‌رسند و

